

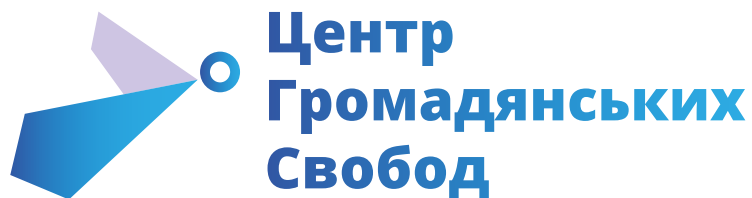
Центр
Громадянських
Свобод

ЦЕНТР

ГРОМАДЯНСЬКИХ

СВОБОД

РІЧНИЙ ЗВІТ 2019

РІЧНИЙ ЗВІТ
ЦЕНТРУ
ГРОМАДЯНСЬКИХ
СВОБОД
2019

АДРЕСА:

м. Київ, вул. Басейна 9г, оф. 28
Електронна пошта: ccl.org.ua@gmail.com

www.ccl.org.ua

fb.com/ccl.org.ua

Звіт склав — Сергій Окунів

Київ 2020

ЗМІСТ

1. Вступне слово 4
2. Про Центр Громадянських Свобод 7
 - 2.1 Реорганізація 8
 - 2.2 Волонтери/ки та стажери/ки 9
3. Коаліції та ініціативи ЦГС 12
 - 3.1 Діяльність платформи «Правозахисний Порядок Денний» 13
 - 3.2 Подолання наслідків збройного конфлікту 19
 - 3.3 Кампанія #Save Oleg Sentsov й акції на підтримку всіх в'язнів Кремля 24
 - 3.4 Група громадського спостереження «ОЗОН» 30
 - 3.5 Євромайдан SOS 36
4. Захист прав людини та окремих вразливих груп 40
5. Освіта і просвіта 42
6. Міжнародна адвокація 45
7. Міжнародна солідарність 47
8. Досягнення 50
9. Команда 52
10. Комунікації та робота зі ЗМІ 55
11. Фінансовий звіт за 2019 рік 56

1. ВСТУПНЕ СЛОВО

2019 передвиборний рік підвів свого роду проміжні підсумки попередніх п'яти постамайданних років. На жаль, після Революції Гідності так і не відбулося кардинального перезавантаження політичних еліт. Напередодні виборів дискусію про «успіх українських реформ» у суспільстві чомусь звужували виключно до дилеми «склянка наполовину порожня чи повна». Але питання треба ставити інакше: чи вистачить у цій склянці води, щоб зробити стрибок та вийти із зони постійної турбулентності.

Соціологія показувала величезний запит суспільства на нові обличчя та нову якість політики. Але оскільки досі у комунікації із виборцями величезну роль досі відіграє телевізор, а майже усі телеканали комусь належать, то весь цей запит на оновлення акумулювали цілком конкретні люди. Під час інавгурації я їхала в потязі до Києва, і коли пробивав інтернет, то читала у фейсбуці оцінки експертів, які були занепокоєні популістичною кампанією Zel'команди. Але перше, що я почула, коли вийшла на перон,

це розмову працівника вокзалу по телефону — «а ти бачив, які були обличчя у цих негідників у парламенті»?

Ми переходимо до наступного етапу розвитку подій у контексті війни із Росією. Попередній був про військову мобілізацію та відсіч агресору. Тепер заявлено курс на діалог та можливе вирішення питань на референдумі. Будь-який діалог під час триваючої війни дуже болісний для суспільства. Завдання громадянського суспільства привнести потрібні сенси у процес, не забути в ньому захист прав в окупованих Криму і Донбасі та виставити червоні маячки. А також перевести ці складні питання на рівень розуміння звичайних людей.

Україна потребує реальних реформ у сфері дерегуляції, демонополізації, податкової системи та верховенства права, де ключову роль відіграє судова реформа та реформа правоохоронних органів. Нам як і раніше потрібна включеність міжнародної спільноти та енергія громадянського суспільства. Роль спостерігача із попкорном у цей історичний період

часу деструктивна та просто безвідповідальна.

Ситуація ускладнюється фрагментацією в середині самого громадянського суспільства та збільшенням розриву зі звичайним населенням. Кількість громадян, які залучені до громадської активності у 2019 році зменшилася до 7,5%. Правозахисним організаціям належить виходити за межі «правозахисного гетто», активніше комунікувати із суспільством та залучати до правозахисної роботи великі прошарки звичайних людей. Інакше за 5-ть років нам просто не буде на кого спертися.

Важливо відмітити, що вище я згадала виключно проблеми, а не успіхи, які також мали місце у 2019 році. Вони стають краще видимі, якщо дивитися на Україну з більшої дистанції та порівнювати з іншими країнами нашого регіону. Так, існує багато викликів, до яких потрібно ставитися серйозно. Але маємо шанси провести успішну демократичну трансформацію країни, яка матиме величезний вплив на весь пострадянський простір. І саме це покладає на усіх нас особливу відповідальність.

« І саме це покладає на усіх нас особливу відповідальність. »

www.ccl.org.ua

fb.com/ccl.org.ua

2. ПРО ЦЕНТР ГРОМАДЯНСЬКИХ СВОБОД

Центр Громадянських Свобод (далі — ЦГС) — українська правозахисна організація, заснована у 2007 році. ЦГС здійснює моніторинг та аналіз законопроектів на відповідність стандартам прав людини, провадить громадський контроль над діями правоохоронних органів, судів та місцевої влади, над розслідуванням злочинів, вчинених під час Євромайдану, займається документуванням політичних переслідувань, фіксацією порушень прав людини та воєнних злочинів на Донбасі, просвітництвом у сфері прав людини та демократії, програмами міжнародної солідарності тощо.

НАША МІСІЯ:

Становлення прав людини, демократії та солідарності в Україні та регіоні ОБСЄ задля утвердження людської гідності.

ВІЗІЯ:

ЦГС є одним із провідних акторів в Україні, який впливає на формування громадської думки та державної політики, підтримує розвиток громадянського активізму, а також бере активну участь у міжнародних мережах та солідарних діях з просування прав людини в регіоні ОБСЄ.

НАШІ ЦІННОСТІ:

повага до людської гідності;

свобода і права людини;

солідарність;

верховенство права;

незаангажованість;

демократія;

недискримінація.

2.1 Реорганізація

У 2019 році всередині Центру Громадянських Свобод відбулась реорганізація управління. Ми створили систему, що повністю відповідає європейським стандартам, і зробить роботу нашої організації більш доступною та прозорою як для членів/кинь нашої ГО, так і для партнерів/ок. Було створено систему органів управління та розподілено сфери їх відповідальності:

Загальні збори учасників/ць: прийняття стратегічних рішень, вибори правління, статут, стратегічне планування, участь у формуванні та затвердженні візії, місії та цінностей

Наглядова рада: оцінка діяльності організації, вирішення конфліктів всередині організації, консультації щодо візії, місії та стратегічного планування

Правління: адміністративні рішення, тактичне планування виконання стратегії, оцінка виконання оперативних задач

Команда ЦГС: виконання тактичного плану, формування оперативних планів

2.2 Волонтери/ки та стажери/ки

У рамках роботи Центр громадянських свобод однією зі своїх цілей визначає — розвиток та підтримку **волонтерського руху**. Зокрема, організація постійно набирає та організовує активності для волонтерів/ок, які мають бажання долучатися до діяльності правозахисників/ць.

Волонтери та волонтерки ЦГС допомагають нам створити середовище зростання нового покоління покоління

правозахисників/ць, де кожен та кожна можуть стати частиною великого руху. До нас приєднуються всі, хто хоче змінювати країну, поширювати принципи прав людини, контролювати органи влади та захищати інших. Наші волонтери/ки організовують акції, флешмоби, освітні заходи, беруть участь в громадському спостереженні, ведуть сторінки в соціальних мережах, проводять аналітичну

80
волонтерів
та волонтерок
у спільноті ЦГС

та дизайнерську роботу та багато всього іншого.

У Центрі існує програма **стажування** як спеціальна форма діяльності, яка

здійснюється на волонтерських засадах, і має на меті не просто допомогу співробітникам/цям організації, а й пряму інтенсивну

передачу досвіду та навичок стажерам/кам.

Основними цілями пропонуваного стажування є забезпечення стажерів/ок

13
стажерів
та стажерок

можливістю отримати практичний досвід у сфері, пов'язаній з їх академічною програмою або майбутньою роботою; набуття практичних навичок і збільшення потенціалу у відповідних

областях; вдосконалення досвіду роботи в право-захисній громадській організації; надання змоги ініціативам ЦГС користуватися результатами роботи стажерів/ок.

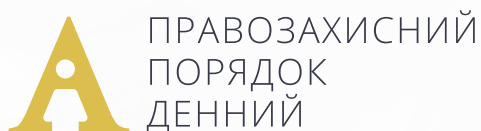
Зокрема, у цьому році учасниками та учасницями програм стажування в Центрі стали 13 відібраних кандидатів/ок. З них — 6 стажерів та стажерок іноземців/ок з Франції, Данії, Швеції, США.

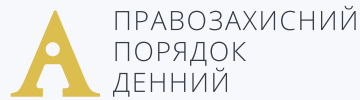
«Під час стажування в ЦГС я пройшла Вступний та Базовий курси з прав людини, які дуже розширили мій світогляд і спонукали мислити більш критично. Я поглибила свої знання про перехідне правосуддя та про Європейський суд з прав людини. В США ми в основному вивчаємо систему ООН і дуже мало часу приділяємо іншим регіональним системам, тому для мене ці нові знання є дуже цінними. Найяскравішою частиною мого стажування, без сумніву, була участь у регіональному турі „В'язні Кремля“! Для мене великою честю було представляти кампанію #SaveOlegSentsov у перших двох містах — Одесі та Херсоні. Я дуже вдячна команді ЦГС за таку можливість протестувати свої можливості та вийти із зони комфорту, а також за віру в мене».

Коментар стажерки Лізи Мей
(The Fletcher School at Tufts University, США)

3. КОАЛІЦІЇ ТА ІНІЦІАТИВИ ЦГС

3.1 Діяльність платформи «Правозахисний Порядок Денний»

Протягом 2019 року коаліція правозахисних організацій платформа «Правозахисний Порядок Денний» продовжила працювати у сфері моніторингу, аналізу та розробки законодавства відповідно до основних засад прав людини та основоположних свобод. Правозахисний порядок

денний окремо підтримували 16 заяв та 7 звернень до влади на захист основоположних прав та свобод. Також у спільній роботі з партнерами та партнерами було розроблено 2 плани дій по напрямкам та випущено 1 резолюцію. Протягом року регулярно проводилися «Правозахисні

клуби», де обговорювалися найбільш резонансні питання у сфері прав людини в Україні та світі.

Коаліція зосереджувала свою увагу на найбільш разючих порушеннях з боку держави, як то питання систематичних переслідувань громадських активістів/ок в окупованому Криму.

«10 НЕЗРУЧНИХ ЗАПИТАНЬ ДО КАНДИДАТІВ У ПРЕЗИДЕНТИ»

Крім того, у виборний рік наша коаліція підготувала одразу 2 кампанії, котрі реалізовувалися під час виборів Президента і дострокових виборів до Парламенту. З початку 2019 року ми проводили кампанію «10 незручних запитань до кандидатів у президенти, пов'язаних з захистом прав людини в Україні». Правозахисна коаліція визначила найбільш актуальні та болючі запитання у сфері прав людини та закликала

кандидатів/ок у Президенти/ки публічно висловити свою позицію щодо них, що було важливим як для правозахисної спільноти, так і для виборців.

Під час цієї кампанії ми не лише вислали ці запитання в штаби кандидатів/ок й проводили активну інформаційну кампанію. Наші експерти/ки та партнери/ки у прямих ефірах телебачення та радіо ставили запитання, пов'язані зокрема з підтримкою ратифікації Римського статуту та Стамбульської конвенції, імплементацією норм міжнародного гуманітарного права в українське законодавство, скасування мораторію на землю тощо.

Загалом під час кампанії ми відправили 40 відкритих звернень до кандидатів/ок у Президенти/ки, отримали більше 10 відповідей, які були опубліковані, провели

40 відкритих звернень

дві прес-конференції, взяли участь у більш ніж 10 теле- та радіо-ефірах, про кампанію близько 10 разів згадували у засобах масової інформації.

Нам надали відповіді кандидати в Президенти Валентин Наливайченко, Руслан Кушолінський, Роман Безсмертний, Анатолій Гриценко, Інна Богословська, Руслан Ригованов, Генадій Балашов, Ольга Богомолець.

З перелічених кандидатів/ок у Президенти/ки не всі підтримали ратифікацію Римського статуту, обґрунтовуючи це тим, що дане питання не є пріоритетним та актуальним для них, та існує ймовірний ризик притягнення до відповідальності осіб, які у 2014 році брали участь у добровольчих батальйонах та воювали з терористичними угрупованнями на території Донбасу.

Варто відмітити, що рейтингові кандидати/ки у Президенти/ки, на жаль, не надали відповіді на наші запитання. Проте, беручи до уваги той факт, що метою нашої кампанії було публічно окреслити позиції кандидатів, відсутність відповідей теж є показовою. На жаль, можна зробити висновок, що ключові учасники/ці виборчих кампаній не ставили питання захисту прав людини в пріоритет.

13 КРОКІВ ДЛЯ ПАРЛАМЕНТУ

Вже під час парламентських виборів Правозахисний порядок денний сформулювали питання для партій, що йшли на вибори, та відібрали 13 перших кроків для майбутнього парламенту. Ми розробили дорожню карту для партій, що прямують до Верховної Ради у перші місяці роботи. Серед завдань для парламентарів/ок одними

з найголовніших були ратифікація Римського статуту та ухвалення законопроєкту про воєнних злочинців 9438.

Ці питання ми виставили на публічне обговорення та закликали правозахисників/ць та експертів/ок долучатися до написання правозахисного плану дій для нового Парламенту та Президента.

На початку липня, ми публічно презентували

план дій для нового парламенту. Питання були відібрані, сформульовані та направлені всім партіям, які за рейтингами проходили до Верховної Ради України. Була розпочата публічна кампанія з назвою «Правозахисний план дій для нового парламенту».

У рамках кампанії ми провели ряд зустрічей з представниками/цями

У НАС Є ПЛАН!

ПРАВЗАХИСНИЙ ПЛАН ДІЙ
для нового парламенту

- 1** Ухвалити розроблені Конституційною комісією зміни до розділу II Конституції України про захист прав та основоположних свобод людини та громадянина.
- 2** Скасувати мораторій на купівлю-продаж землі сільськогосподарського призначення та ухвалити закон про обгг землі.
- 3** Продемонструвати готовність України боротися з безкарністю та ратифікувати Римський статут, Стамбульську конвенцію і ухвалити законопроект про воєнні злочинців 9438.
- 4** Продовжити проведення судової реформи та ухвалити зміни до Кримінального процесуального кодексу суду присяжних.
- 5** Розпочати реформу Служби безпеки України та позбавити її невластивих функцій, привести її діяльність у відповідність до міжнародних стандартів, зокрема, розвинути механізми парламентського контролю за її діяльністю.
- 6** Внести зміни до адміністративного та кримінального кодексів для вдосконалення механізмів притягнення до відповідальності за дискримінацію та злочини на ґрунті ненависті.
- 7** Розробити та прийняти закон щодо щорічного звітування правоохоронних органів у парламенті про обсяги та результати застосування слідчо-розшукових та оперативно-розшукових дій.

- 8** Спримувати законодавче забезпечення легітимізації реформи на захист прав позбавлених волі.
- 9** Ухвалити зміни, які спростять чинну систему реєстрації місця проживання, щоб кожна людина могла легко зареєструвати своє фактичне місце проживання та користуватися правами і послугами, які з цим пов'язані.
- 10** Ухвалити національну модель перехідного правосуддя та підтримати законопроект «Про засади державної політики захисту прав людини в умовах подолання наслідків збройного конфлікту», розроблений правозахисними організаціями спільно з Уповноваженим Верховної Ради з прав людини.
- 11** Врегулювати на законодавчому рівні правові статуси та гарантії соціального захисту людей, які незаконно затримані в Росії та окупованому Криму, а також перебувають в полоні на території окупованого Донбасу.
- 12** Внести зміни до закону про Уповноваженого Верховної Ради з прав людини для вдосконалення процедури обрання та посилення гарантій незалежності і повноважень даного інституту, а також запровадити незалежні інститути спеціалізованих омбудсменів (інститут інформаційного комісара та інші).
- 13** Створити інституційний механізм для постійної співпраці незалежно від політичної кон'юнктури та залучувати щоквартальні зустрічі парламентських фракцій із Правозахисним порядком денним.

У НАС Є ПЛАН!

ПРАВЗАХИСНИЙ ПЛАН ДІЙ
для нового парламенту

	ДОМОВИЛИСЯ ПРО ЗУСТРІЧ	ПРОВЕЛИ ЗУСТРІЧ	ПІДТРИМКА ПЛАНУ ДІЙ
	✓	✓	✗
	✗	✗	✗
	✗	✗	✗
	✓	✓	✓
	✓	✓	✗
	✓	✓	✓
	✓	✓	✓
	✓	✓	✓

ВІДПОВІДІ ПАРТІЙ НА КОЖЕН З ПУНКТІВ ПЛАНУ

✓ повністю підтримує ? є зауваження і пропозиції

ПУНКТ ПЛАНУ ДІЙ	ГОЛОС	СИЛА І ЧЕСТЬ політична партія	ОПозиційні САМОПОМІЧ	СИЛА ЛЮДЕЙ
1	✓	?	?	✓
2	✓	✓	✓	✓
3	✓	✓	✓	✓
4	✓	✓	✓	✓
5	✓	✓	✓	✓
6	✓	✓	✓	✓
7	✓	✓	✓	✓
8	✓	✓	✓	✓
9	✓	✓	✓	✓
10	✓	✓	✓	✓
11	✓	✓	✓	✓
12	✓	?	✓	✓
13	✓	✓	✓	✓

партій, де презентували наш план дій та почули відповіді на важливі питання.

На зустрічі погодилися 5 партій: «Слуга Народу», «Самопоміч», «Голос», «Європейська солідарність», «Сила і честь».

Партії «Українська стратегія Гройсмана», «Батьківщина», «Опозиційна платформа „За життя“», «Опозиційний блок», «Громадянська позиція» не пристали на пропозицію зустрічей та не надали свої письмові відповіді.

19 липня 2019 року ми підбили підсумки кампанії та публічно презентували результати роботи з партіями.

Загалом під час кампанії ми мали більше 10 зустрічей з представниками/цями партій, провели дві прес-конференції, взяли участь у більш ніж 15 теле- та радіо-ефірах, про кампанію більше 10 разів згадували у засобах масової інформації.

Уже восени цього року, після остаточного формування парламенту та комітетів Верховної Ради, ми почали процес реалізації «13 кроків». Варто зазначити, що частина наших пунктів уже активно приймаються, зокрема, зняття мораторію на ринок землі.

10
зустрічей
з представниками
партій

НАЦІОНАЛЬНА ПРАВОЗАХИСНА НЕКОНФЕРЕНЦІЯ 2019

10 грудня, в день прав людини, у Києві відбулося відкриття найбільшої в країні правозахисної НеКонференції. Цього року захід може претендувати на звання наймасштабнішого за всі роки проведення як за кількістю учасників/ць, так і за кількістю робочих майстерень.

Головною особливістю НеКонференції є тематичні майстерні, які працюють паралельно і охоплюють найрізноманітніші теми, від захисту прав ЛГБТ, до в'язнів Кремля. Всього в цьому році було організовано близько двох десятків різних майданчиків, кожен

з яких охоплював свою тему. Захід відвідало близько 400 учасників/ць,

що є ледь не найкращим показником за всю історію проведення НеКонференції.

НАЦІОНАЛЬНА ПРАВОЗАХИСНА ПРЕМІЯ 2019

Обов'язковим атрибутом неконференції є нагородження національною правозахисною премією, яка вручається номінанту чи номінантці, обраному/ій членами та членкинями платформи «Правозахисний порядок денний». У 2019 нагородження пройшло

в незвичайному форматі. Організатори/ки визначили переможницю, проте, вона не була озвучена публічно. Причина цього — характер діяльності. Журі прийняло рішення нагородити номінантку за роботу, яка пов'язана із захистом прав людини на окупованих територіях,

і, на жаль, подібна робота часто пов'язана з особистими ризиками і необхідністю анонімності. Тому премія була передана колишнім полоненим на окупованих територіях Ірині Довгань і Валерію Наседкіну, які згодом, вже не публічно, вручать нагороду переможниці.

3.2 Подолання наслідків збройного конфлікту

Важливою частиною діяльності нашої організації є захист прав людини на окупованих територіях, а також створення

ефективного механізму притягнення до відповідальності за найтяжчі злочини, скоєні під час воєнного конфлікту.

КАМΠΑНІЯ НА ПІДТРИМКУ РАТИФІКАЦІЇ РИМСЬКОГО СТАТУТУ

30 червня 2019 року сплив термін трирічної відстрочки набуття чинності нових конституційних положень, які відкривають шлях до ратифікації Римського статуту. Зокрема тому

Правозахисний порядок денний під час передвиборчої кампанії звернувся до усіх політичних сил, які йдуть на парламентські вибори, із закликом зробити усе від них залежне,

щоб Україна вже у найближчому майбутньому ратифікувала Римський статут і стала повноправним членом Міжнародного кримінального суду.

15
зустрічей щодо
ратифікації
Римського
статуту

Разом з колегами та колежанками, ми випустили звернення з приводу спливу трирічної відстрочки для ратифікації Римського статуту, адже він дозволить повноцінно працювати в Україні прокурорам Міжнародного кримінального суду з Гааги та допоможе досягти справедливого покарання.

В рамках кампаній «10 незручних питань для кандидатів у президенти» та «13 кроків для нового парламенту» однією з ключових тем стала ратифікація Римського статуту Україною.

Протягом всього року ми працювали на міжнародних майданчиках (ООН, ПАРЄ, ОБСЄ) постійно адвокатували питання ратифікації

Римського статуту та імплементацію норм міжнародного гуманітарного права.

Ми організовували ряд заходів та виступали на інших майданчиках, де розвінчували міфи та страхи навколо ратифікації Римського статуту. Адже в 2019 році ця тема стала більш гострою для політиків та суспільства.

Ми опублікували кілька статей, провели прес-конференцію, організували більше 4 круглих столів, де обговорювалися питання ратифікації. Загалом за 2019 рік, підтримуючи ратифікацію Римського статуту, ми провели більше 15 зустрічей, взяли участь у 10 інших заходах по цій темі.

КАМПАНІЯ ЩОДО ПРИЙНЯТТЯ ЗАКОНОПРОЄКТУ «ПРО ВОЄННИХ ЗЛОЧИНЦІВ»

Протягом усього року ми доклали максимум зусиль задля привернення уваги до нашого законопроєкту про воєнних злочинців, котрий має ввести в Україні дієвий механізм і серйозну відповідальність за злочини проти людяності, а також воєнні злочини.

Вже з січня ми почали переговори з профільним комітетом Верховної Ради України з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності щодо підтримки та просування законопроєкту по гармонізації кримінального законодавства України до норм міжнародного права.

7 лютого 2019 ми провели акцію у стінах українського парламенту разом з нашими амбасадорами/ками законопроєкту про воєнних злочинців. В кулуарах Верховної Ради роздавали друковані матеріали та персонально говорили з народними депутатами/ками щодо актуальності та необхідності ухвалення даного законопроєкту.

Вже 27 лютого на засіданні комітету Верховної Ради з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності було погоджено рішення про рекомендації Верховній Раді ухвалити

законопроєкт «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення гармонізації кримінального законодавства з положеннями міжнародного права» (реєстр. № 9438) у першому читанні.

Проте, в порядок денний сесії Верховної Ради України законопроєкт довгий час не вносився.

Тож, ми продовжили кампанію на підтримку законопроєкту про воєнних злочинців, піднімаючи проблему безкарності на площадках міжнародних кінофестивалів Docudays UA2019 та «Молодість»,

де презентували уривки з фільму у 3D — «Заручники війни» та провели флешмоб «покарати воєнних злочинців». Окуляри віртуальної реальності дозволили учасникам та учасницям відчувати себе в підвалі ДНР, де утримували та катували полонених. Почути історії від заручників/ць та їх близьких.

У травні та червні ми провели дві потужні публічні акції на вимогу ухвалити законопроект 9438. Акції викликала величезний резонанс у засобах масової інформації.

Завдяки цьому публічна кампанія докотилася і до парламенту, яка нарешті спонукала парламентарів/ок прийняти законопроект про воєнних злочинців у першому читанні 6 червня 2019 року.

Протягом всього шляху до першої маленької перемоги нас підтримували міжнародні організації, громадські організації та органи державної влади, які одногосно схвалили законодавчу ініціативу. Адже законопроект спрямований на гармонізацію українського кримінального законодавства у відповідність до положень міжнародного гуманітарного права.

Під час кампанії ми провели більше 100 зустрічей з представниками/цями міжнародних організацій, органів державної влади, Уряду та парламенту, проводили публічні заходи та акції, де обговорювали

необхідність прийняття законопроєкту про воєнних злочинців.

Ми також почали працювати з новою цільовою групою людей — військово-службовцями/ицями та ветеранами/ками, які безпосередньо є свідками воєнних злочинів РФ та проросійських бойовиків на Донбасі. Ми спробували пояснити їм доступною мовою ветеранам війни з Росією та чинним військовослужбовцям

суть законопроєкту 9438, а також розвіяли міфи та твердження щодо кримінального переслідування українських військових чи інших осіб, що взяли участь у протидії збройної агресії РФ на боці України.

Вже восени новий парламент зареєстрував законопроєкт під № 0892 та взяв на себе зобов'язання ухвалити його.

Проте, до кінця року ми не отримали позитивного

результату. Комітет з питань правоохоронної діяльності не спромігся прийняти рішення по законопроєкту, лише було створено робочу групу по роботі над зауваженнями та пропозиціями до редакції.

Наша боротьба триває до повної перемоги справедливості над безкарністю.

Загалом, під час кампанії на підтримку законопроєкту про воєнних злочинців ми провели близько 10 публічних акцій, провели більше 50 адвокаційних зустрічей, організували та прийняли участь у експертних дискусіях на різних заходах більше 30 разів, про наш закон було написано та знято більше 80 статей та сюжетів

50
адвокаційних
зустрічей

3.3. Кампанія #Save Oleg Sentsov й акції на підтримку всіх в'язнів Кремля

2019 рік став знаковим для нашої організації, що займається кампаніями на підтримку в'язнів Кремля з 2014 року. Розпочата нами в минулому році кампанія Save Oleg Sentsov продовжувала активну роботу і лише збільшувала свої масштаби.

13 липня ми провели акцію «Ніч з Олегом Сенцовим». З 21-ї години і до 1-ї години ночі кілька сотень людей зібралися в центрі Києва, в культурному просторі «IZONE», на велику зустріч, присвячену дню народження Олега Сенцова. Перед присутніми виступили

правозахисники/ці, письменники/ці, актори/ки і друзі Олега. Із запланованої невеликої зустрічі вийшов справжній концерт, зі списком артистів, якому позаздрять багато великих фестивалів. На честь дня народження Олега і з метою підтримки в'язнів Кремля

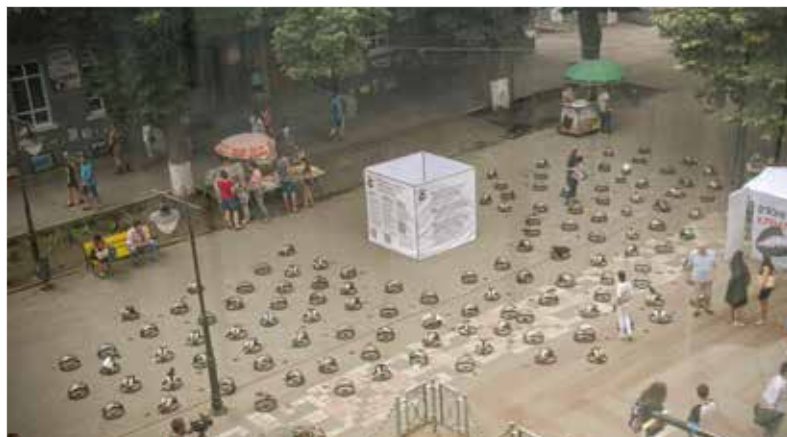
свої виступи безкоштовно провели Андрій Хливнюк (Бумбокс), МС Тапольський та Антон Слепаков (Вагоновожаті).

«Ніч з Олегом Сенцовим» стала однією з найяскравіших акцій, але далеко не єдиною. Протягом всього року волонтери/ки кампанії SaveSentsov провели десятки акцій на підтримку українських політв'язнів.

У серпні 2019 року наші волонтери/ки взяли участь у «правозахисному десанті», всеукраїнській акції «В'язні Кремля», яка проходила за участю десятка найбільших правозахисних організацій в Україні і охопила 11 міст. Наші волонтери проїхали Одесу, Херсон, Харків, Маріуполь, Дніпро,

Запоріжжя, Чернівці, Львів, Вінницю, Чернігів і Київ. У кожному місті була встановлена інсталяція з металевих капканів, кількість яких збігається з кількістю українських політв'язнів в окупованому Криму і на території Росії. Поруч з інсталяцією був виставлений намет,

всередині якого наші волонтери/ки розповідали актуальну інформацію про в'язнів Кремля, а також пропонували місцевим жителям/кам писати листи для тих, хто за ґратами. Всього за час цього туру ми зібрали майже півтисячі листів і листівок.

7 вересня, коли наші волонтери/ки перебували на акції в Маріуполі, частина українських політв'язнів повернулися на Батьківщину. Серед звільнених були і Олег Сенцов, і Олександр Кольченко, і Володимир Балух, всі українські моряки, затримані

раніше в Керчі тощо.

Вже через декілька тижнів після звільнення ми провели неформальну зустріч екс-політв'язнів з учасниками/цями нашої волонтерської кампанії. Ми розповіли Олегу Сенцову, Миколі Карпюку, Олександрю Кольченку

та Володимиру Балуху про ті акції, які протягом кількох років проводили в їх підтримку, а також передали особисто ті листи, які були зібрані для них під час нашого туру «В'язні Кремля».

Однак, незважаючи на «Обмін», наша кампанія не припиняється. Вже після

ув'язненого в Росії і на окупованих територіях під назвою **PrisonersVoice**, залишивши одне з наших головних гасел — станьте голосом в'язнів Кремля!

повернення на Батьківщину Олега Сенцова ми провели кілька акцій і заходів на підтримку українців і кримських татар, що залишаються у в'язницях РФ і Криму. Було проведено акцію на Майдані в день народження Володимира Дудки, і великий «Вечір

із Станіславом Асеєвим», що був приурочений до дня ув'язненого журналіста.

Восени 2019 року ініціативна група кампанії Save Oleg Sentsov прийняла рішення про перейменування. З 2020 року ми продовжимо боротьбу за кожного українського

public monitoring

3.4 Група громадського спостереження «ОЗОН»

Добривільне об'єднання небайдужих громадян/ок, які усвідомлюють важливість якісного громадського контролю за діями влади, а також за ключовими процесами, які відбуваються на лінії зіткнення суспільства або людини та держави. Роботу ініціативи координує правозахисна організація Центр громадянських свобод.

Громадські спостерігачі/ки — незалежна сторона, вони завжди залишаються НАД процесом. Метою діяльності є удосконалення роботи органів влади у сфері забезпечення прав людини через організовану систему незалежного контролю за ними. Своєю роботою групи спостерігачів/ок популяризують концепцію влади як найманого менеджера, де оцінку

ефективності роботи державних органів дають безпосередньо самі люди.

Особливістю діяльності групи є широке залучення до участі в громадському контролі «звичайних» громадян/ок, незалежно від їх попередньої спеціалізації та досвіду.

Завданням спостерігачів/ок є фіксація подій, що відбуваються навколо мирних акцій та відстеження

порушень під час судових процесів. Зафіксовані дані піддаються аналізу на відповідність національному законодавству та міжнародним стандартам.

Волонтери/ки ОЗОНу є видимими для суспільства

та легко впізнаються за спеціальними жовтими жилетками й посвідченнями з написом «громадський/ка спостерігач\ка».

Протягом року до діяльності ОЗОНу долучилися більше 70 нових волонтерів/

ок з Києва та регіонів.

Загалом понад 100 волонтерів/ок взяли участь в громадських спостереженнях та акціях громадського контролю у 2019 році.

ПРИКЛАДИ РЕЗУЛЬТАТІВ МОНІТОРИНГУ ГРОМАДСЬКИМИ СПОСТЕРІГАЧАМИ/КАМИ ВИКЛАДЕНІ У ЗВІТАХ:

- **Марш Рівності 2019**
<http://ccl.org.ua/reports/monitorynh-marshu-rivnosti-2019>

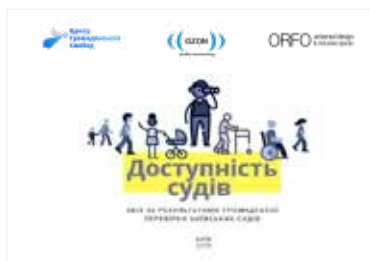

- **ХарківПрайд Марш**
<http://ozon.monitoring.tilda.ws/hrkvprdi9>

- **9 травня у Києві**
<http://ccl.org.ua/reports/monitorynh-9-travnia-2019-u-kyievi>

- **Доступність судів у Києві (2019)**
<http://ccl.org.ua/reports/dostupnist-sudiv-u-kyievi-2019>

- **Результати моніторингу акцій 8 березня 2019**
<http://ccl.org.ua/reports/ozon-rezultaty-monitorynhiv-aktsiy-8-bereznia-2019>

- **Марш Рівності Одеса Прайд 2019**
<http://ozon.monitoring.tilda.ws/page7216527.html>
- **ТРАНС-МАРШ 2019**
<http://ozon.monitoring.tilda.ws/page8401235.html>

**У 2019 РОЦІ ГРУПА
ГРОМАДСЬКОГО
СПОСТЕРЕЖЕННЯ
«ОЗОН»
ЗДІЙСНИЛА:**

Організовано 32 навчальних заходи, з них 21 — тренінги та майстер-класи, 9 — інструктажі, 2 — лекції. Також наші спостерігачі/ки взяли участь у 4-х заходах з підвищення кваліфікації, організованих БДПЛ/ОБСЄ, Європейським центром неприбуткового права та ПРООН.

Крім того, для координації роботи було проведено 31 робочу зустріч та велику координаційну зустріч спостерігачів/ок під час Правозахисної НеКонференції 2019.

Було проведено більше 100 спостережень за мирними зібраннями та судовими процесами.

34 — мирні зібрання

14 — судові засідання у різних резонансних справах.

**МАРШ РІВНОСТІ
KYIVPRIDE 2019**

**Марш Рівності
KyivPride 2019** — найдовший моніторинг в полі, який зайняв — 18 годин.

23 червня 2019 року спостереження на Марші здійснювали 8 моніторів/ок по всьому маршруту зібрання та контрзібрань. У координації та проведенні спостереження взяли участь 40 спостерігачів та спостерігачок.

32
навчальних
заходи

21
тренінг
та майстер-
класи

100
спостережень
за мирними
зібраннями

СПРАВИ МАЙДАНУ

Більше 70 судових засідань були відвідані в рамках кампанії громадського контролю за Справами Майдану, яка була запущена у вересні 2019 року. Анкету на проходження навчання в рамках кампанії заповнили близько 120 охочих, для яких було проведено вже 4 тренінги із експертами. Щотижня у Києві відбуваються судові засідання по справах злочинів, скоєних під час Майдану. Вже декілька років журналісти/ки, правозахисники/ці, громадські активісти/ки намагаються відвідувати всі засідання, аби контролювати перебіг. Але часто їх зусиль не достатньо і на судові засідання, які були в центрі уваги всього світу, приходять одиниці. Метою кампанії було повернути увагу до судових

засідань у цих справах та закликати громадськість не бути пасивними споживачами інформації з новин, а забезпечити громадський контроль за дотриманням права на справедливий суд.

АКЦІЯ ПЕРЕВІРКИ СУДІВ

19 квітня **50 волонтерів та волонтерок** у рамках акції «Вію перевіряти суд на доступність» здійснили перевірку інклюзивності **10 судів** загальної юрисдикції у Києві. Після тренінгу в експертів/ок з універсального дизайну групи учасників/ць акції вирушили у різні суди Києва, щоб самостійно визначити порушення та можливості для виправлення ситуації в контексті доступності інфраструктури суду для маломобільних груп населення. Акція була організована групою громадських спостерігачів/ок ОЗОН (Центр громадянських свобод) за підтримки бібліотеки Оціум, експертів асоціації «Інклюзивна країна» та ORFO Universal Design.

До акції **долучилися також самі представники/ці маломобільних груп** — люди, що користуються колісними кріслами та незрячі активістки. Під час перевірки у Печерському та Подільському судах усі охочі могли спробувати потрапити у будівлю, використовуючи колісне крісло. Також солідарність з акцією висловили

батьки з ініціативи «Київ дружній до батьків і малюків». За результатами перевірки експертами було підготовано звіт з рекомендаціями як покращити інфраструктуру зважаючи на несприятливий контекст: більшість судів знаходяться у старих будівлях, які ніколи не проєктувалися інклюзивними та потребують капітального ремонту, а також проведено спільний круглий стіл з представниками/цями Державної судової адміністрації.

ВПЛИВ НА ВЛАДУ

У рамках своєї діяльності група підготувала та видала:

- 28 запитів на доступ до публічної інформації
- 10 звернень до органів влади
 - з них 6 стосувалися ініціювання службових розслідувань
 - з них 1 справа була передана до Державного бюро розслідувань

Під час моніторингу подій після Харків Прайд Маршу 15 вересня нашими спостерігачами/ками був зафіксований випадок незаконного застосування фізичної сили з боку працівника поліції.

Затримуючи особу на вулиці Римарській, 15 разом з іншими правоохоронцями поліцейський без розрізнявальних знаків, як видно на відеозаписі, став ногою на одну ногу затриманого, а іншою

здійснив удар трохи вище коліна. На відео видно, що затримана особа не чинить спротиву, а навпаки лежить та руками прикриває голову, що свідчить про перевищення службових повноважень працівником правоохоронного органу.

- 5 зустрічей з представниками органів влади
- 1 круглий стіл

У 2019 ми серйозно посилили інформаційне висвітлення нашої діяльності. Було організовано і проведено 6 прес-брифінгів та інтерв'ю, а наша сторінка в Фейсбуці збільшила охоплення більш ніж на 1000 %.

на

1000%

збільшилось охоплення сторінки у Фейсбуці

3.5. Євромайдан SOS

У 2019 наша ініціатива Євромайдан SOS працювала за двома основними напрямками: вимоги ефективного роз-

слідування злочинів проти учасників протестів на Майдані, а також проведення традиційної Волонтерської премії.

НАЙБІЛЬША В ІСТОРІЇ ВОЛОНТЕРСЬКА ПРЕМІЯ ЄВРОМАЙДАН SOS

Вручення премії, яке проводиться Центром громадянських свобод, відбувається на урочистій церемонії, що проходить щорічно 30 листопада в місті Києві. Ця дата має символічне

значення, адже саме 30 листопада 2013 року була створена ініціатива Євромайдан SOS як реакція на насильницький розгін мирної студентської демонстрації на Майдані Незалежності.

Саме в цей день ініціатива Центру громадянських свобод — Євромайдан SOS — скликає волонтерів/ок з усієї країни, щоб сказати «спасибі» тим людям, завдяки яким країна вистояла

в найтяжчі часи, та завдяки яким сьогодні вирішуються невіршувані проблеми.

У шостій церемонії взяли участь 123 номінанти/ки-волонтери/ки з різних міст України. Серед номінацій — «Підтримка українських військових», «Підтримка вразливих верств населення», «Зоозахист», «Донорство» та багато інших. Кожному/ій номінанту/ці вручили диплом і фірмові подарунки.

Цього року експертне журі визначило двох лауреатів. Ними стали Катерина Приймак, парамедикиня «Госпітальєрів», яка рятувала життя бійцям, і Віталій Андрієць, який заснував майстерню «Мудрий тесля», де навчає ремеслу дітей, які ростуть без батька. Зазначимо, що Віталій є переселенцем з Луганська.

До складу журі увійшли люди з високим авторитетом у суспільстві:

- Андрій Курков — український письменник, сценарист, Президент Українського ПЕН.
- Ярослав Грицак — український науковець, історик і публіцист.
- Римма Зюбіна — українська актриса, телеведуча, громадська активістка.
- Ірина Довгань — українська волонтерка, мешканка міста Ясинувата, що зазнала тортур з боку ДНР за свою проукраїнську позицію. У березні 2016 року отримала недержавну відзнаку

Народний герой України, лауреатка Волонтерської премії 2018.

- Олександр Фоззі Сидоренко — вокаліст гурту Танок на Майдані Конґо.
- Марія Фронощук — співзасновниця та директорка Platfor.ma.

123
НОМІНАНТИ/КИ

СПРАВИ МАЙДАНУ

2019 рік може стати вирішальним в розслідуванні так званих «Справ Майдану» — злочинів проти протестувальників і протестувальниць під час Революції Гідності. За всі ці роки ініціатива Євромайдан SOS неодноразово виступала з критикою неефективного розслідування і з конкретними пропозиціями щодо вирішення ситуації. Однак, осінь 2019 року ледь не поставила «Справи Майдану» під загрозу повного розвалу. Через реформи Генеральної прокуратури розслідування справ повинно було перейти з управління спеціальних розслідувань ГПУ в Державне бюро розслідувань. Однак, як зазначали експерти/ки, в ДБР не було ні відповідного

управління, ні слідчих, які могли б вести дані справи. Ті слідчі, які вже багато років працювали з матеріалами, повинні були передати справи в «порожнечу». За даними експертів/ок, розслідування могло повністю зупинитися як мінімум на півроку, що фактично гарантовано призвело б до розвалу розслідування. Ситуація, що склалася, отримала дуже гостру реакцію в українському суспільстві. На знак протесту проти розвалу

«Справ Майдану» відразу кілька відомих активістів/ок та адвокатів/ес оголосили голодування, серед яких адвоката сімей Небесної сотні Євгенія Закревська.

Із самого початку ініціатива Євромайдан SOS випустила кілька спільних заяв проти розвалу справ Майдану, а також виступила з конкретними пропозиціями щодо «порятунку» розслідування. На початку листопада ми провели велику акцію під стінами Офісу Президента,

на яку зібралися родичі загиблих Героїв Небесної Сотні, адвокати/еси, правозахисники/ці і просто небайдужі громадяни/ки. Ми передали наше звернення в руки представнику Офісу Президента.

На початку грудня 2019 року Верховна рада проголосувала за поправки до закону, які можуть врятувати розслідування. Однак, до цього часу існує велика загроза для ефективного розслідування, а це значить, що ми і далі будемо працювати з цим напрямком.

4. ЗАХИСТ ПРАВ ЛЮДИНИ ТА ОКРЕМИХ ВРАЗЛИВИХ ГРУП

Протягом року ми активно брали участь у захисті прав і свобод різних соціальних та інших груп, від ЛГБТ до політичних біженців з інших країн. Ми проводили заходи на тему прав жінок, виступали на захист кримських татар. Крім того, провели цілий ряд заходів за двома основними категоріями:

СВОБОДА ВІРОСПОВІДАННЯ

У 2019 ми створили нову платформу — круглі столи із десятками представників/ць різних конфесій, яка стала чи не найбільш ефективною з наших нових ініціатив. На порядку денному стояли різні питання: від захисту релігійних конфесій на окупованих територіях

Донбасу та Криму, до допомоги в'язням Кремля з боку релігійних представництв.

Ми тільки починаємо цей напрямок, проте, одне можна сказати вже зараз: після кожного круглого

столу його учасники/ці погоджувалися, що в Україні дуже не вистачало подібного майданчика для обговорення актуальних питань в сфері свободи віросповідання та релігійних прав.

ПЕРЕСЛІДУВАННЯ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА У 2019 РОЦІ

Облиття кислотою та трагічна смерть Катерини Гандзюк змусила звернути увагу на переслідування громадянського суспільства. Складений її друзями та адвокатами постраждалих список вже тоді налічував 55 нападів на правозахисників/ць, адвокатів/ес, екологів/инь, журналістів/ок, викривачів/ок корупції тощо.

Із початку цього року Центром громадянських свобод було зафіксовано більше 70 випадків різних форм тиску та переслідування представників/ць громадянського суспільства по всій країні. Ці цифри свідчать не так про зростання кількості нападів, як про те, що трагічна смерть Катерини Гандзюк змусила правозахисні організації розпочати системну роботу для їх моніторингу та фіксації.

Центр Громадянських Свобод системно працює

в області захисту громадянського суспільства, а також в сфері формування ефективного моніторингу та розслідування цих нападів. У 2019 ми створили і презентували інтерактивну мапу нападів. Поки вона працює у тестовому режимі, але вже зараз можна подивитись на конкретні кейси по всій країні, як оцінюють їх стан розслідування правоохоронні органи та самі громадські активісти/ки.

Крім того, ЦГС продовжує активну участь в коаліції із захисту цивільного суспільства, в яку входять десятки інших громадських і правозахисних організацій.

Це також свідчить, що проблема переслідування громадянського суспільства досі лишається актуальною. Тільки кілька місяців тому, не приходячи до тями, в лікарні помер черкаський журналіст Вадим Комаров. Невідомий тричі вдарив його тупим металевим предметом по голові, ймовірно, молотком. Версія пограбування не підтвердилася, оскільки жодні цінні речі не зникли.

Інтерактивна мапа — перший в Україні онлайн-інструмент, який дає можливість відстежувати реакцію державних органів та оцінювати ефективність розслідування по цих справам.

5. ОСВІТА І ПРОСВІТА

З моменту свого створення наш Центр регулярно займався

проведенням освітніх та просвітницьких заходів, а цей напрямок завжди

залишався одним з найактивніших.

КИЇВСЬКА ШКОЛА ПРАВ ЛЮДИНИ

Київська школа прав людини та демократії — безкоштовна освітня платформа Центру Громадянських Свобод.

Ми регулярно проводимо освітні події в Києві та інших містах. У межах школи ми організуємо лекції, кінопокази, круглі столи та курси. Школа — чудова можливість стати волонтером/кою однієї з ініціатив Центру Громадянських Свобод, почати правозахисну діяльність та дізнатися більше про права людини.

Київська Школа Прав Людини

54
різні події
в під брендом
Київської
школи прав
людини

За 2019 рік ми провели понад **54** різних подій в під брендом Київської школи прав людини. З них **15** — кінопокази, де ми показували документальні фільми про права людини. серед них — «Сребрениця», «Побачимось в Чечні», «Руанда», «Примирення», «Пологи», «Вибори». Для обговорень фільмів ми

запрошували експертів/ок у відповідних темах: Макса Левіна, документальний фотограф, Ірину Яковлеву — спеціалістка з комунікацій в Моніторинговій місії ООН з прав людини, Олену Розвадовську — волонтерка, активістка, яка працює з дітьми в сірій зоні на Донбасі, Ноему Кротаз — експертка ООН та інші.

Щомісяця проводимо Вступні курси з прав людини. Наші події відвідало приблизно 1500 людей. Серед них школярі, студенти, правозахисники та звичайні громадяни. понад 110 000 людей побачили наші події в мережі та 4 000 підписалися на наш регулярний дайджест правозахисних подій.

110 000
людей
побачили наші
події в мережі

ОКРЕМІ ЗАХОДИ

У році, що минає, ми активно брали участь в різних фестивалях. Починаючи від музичного концерту до Дня Незалежності України, який організували наші партнери з Кримського дому, а ми проводили свій майданчик з написанням листів в'язням Кремля, і закінчуючи участю в музичних фестивалях Zahidfest і Atlas Weekend. Ми чи не вперше спробували проводити майданчики, присвячені правам людини, на розважальних заходах, і отримали позитивний зворотний зв'язок. Як правило, на подібних фестивалях безліч учасників, і неформальна обстановка заохочує до будь-яких

активностей, починаючи від вікторин про права людини

і закінчуючи марафоном написання листів.

6. МІЖНАРОДНА АДВОКАЦІЯ

Системна робота по інформуванню та впливу на рішення в таких інституціях як Структури Ради Європи, включаючи Європейський суд з прав людини та ПАРЕ, ОБСЕ, ООН, Європейський парламент, Міжнародний кримінальний суд — це ціль нашої роботи з міжнародної адвокатури, яка проводилась в 2019 році.

Всі інструменти, які надають ці міжнародні інституції, для нас важливо використовувати для розв'язання питань порушення прав людини як на окупованих так і підконтрольних Уряду України територіях. Крім того, саме плідна співпраця з цими структурами слугувала увесь рік приводом для активної взаємодії з національними правозахисними організаціями, та такими міжнародними об'єднаннями правозахисників/ць як FIDH, NGO ICC Coalition, Платформа громадянської солідарності, Front Line Defenders та інші.

Результатом цієї роботи стали неодноразово

прийнятті резолюції та рекомендації, адресовані Уряду України, РФ та міжнародній спільноті.

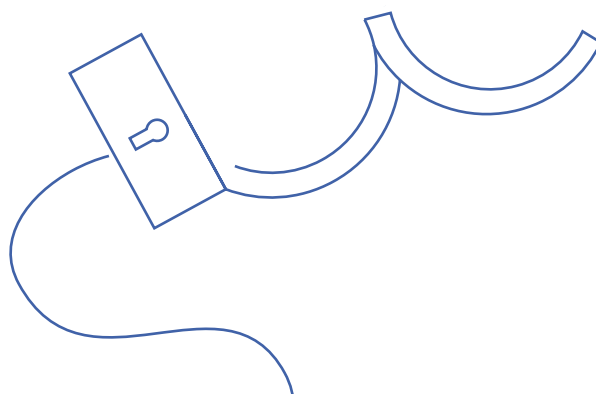
Ключовими питаннями, над якими ми працювали протягом останнього року були такі:

- внесення контексту прав людини до т.зв. «мінського процесу»;
- приведення українського законодавства у відповідність до Міжнародного гуманітарного права;
- звільнення 87 політичних в'язнів, які утримуються в тюрмах

Криму та РФ, а також більше 200 полонених, які знаходяться в місцях нелегального утримання в ОРДЛО.

Звичайно, найголовнішою новиною стало перше масштабне звільнення 11 політичних ув'язнених та 24 військовополонених моряків у вересні цього року. Завдяки готовності колишніх полонених взяти участь в подальшій адвокатури звільнення побратимів, починаючи з 10 вересня — першої прес конференції Олега Сенцова та Олександра Кольченка — в співпраці з МЗС та різними партнерами, такими

Звільнено
35 політв'язнів у вересні
та **76** полонених
в грудні 2019 року

як Фондація Відкритий Діалог та українські Діаспори, нам вдалось організувати адвокаційні зустрічі на найвищому рівні більше ніж в 10 країнах Європи: Велика Британія, Франція, Німеччина, Швейцарія, Бельгія, Іспанія, Польща, Литва, Латвія, Словаччина, Чехія. У планах на початок наступного року: США, Канада та Скандинавські країни. Окремими подіями стали низка зустрічей Олега Сенцова та Олександри Романцової в Раді Європи: з Комісаркою РА з прав людини, Президенткою ПАРЕ та Генеральною Секретаркою Ради Європи, а також окрема зустріч із Президентом Франції — Емануєлем Макроном.

Крім того, важливо згадати зустрічі з усіма

політичними силами Європейського парламенту та його Президентом в рамках нагородження Олега Сенцова премією ім. А. Д. Сахарова «За свободу думки»

та сайд-івент по ситуації з українськими політичними в'язнями в РФ, Криму та в ОРДЛО на полях щорічного засідання Комітету Міністрів ОБСЄ, в Братиславі.

7. МІЖНАРОДНА СОЛІДАРНІСТЬ

Солідарність — не просто важливий напрямок, але і одна із цінностей нашої організації. Протягом року ми акцентували увагу на порушенні прав людини в країнах регіону ОБСЄ, зокрема, на протесті і розгоні протестувальників/ць, які відбувалися в Росії та Гонконзі. Голова нашої організації Олександра Матвійчук виступила проти політичних репресій в Казахстані, взявши участь в акції підтримки на Майдані, організованій громадянами/ками Казахстану.

У 2019 році ми неодноразово виступали з підтримкою громадян/ок інших країн, яких переслідують за політичними мотивами. Так, ми провели пікет біля посольства РФ після арешту російського активіста Костянтина Котова, який відомий своїми проукраїнськими поглядами й акціями на підтримку українських політв'язнів і територіальної цілісності України. Крім того, ми звертали увагу на справу російського активіста Сергія Рижова, який був одним

з організаторів «Маршу миру в Саратові» проти війни з Україною в 2014 році, а зараз вже більше двох років перебуває під арештом. Ми висловлювали солідарність з московським активістом Марком Гальперіним, відомим своїми проукраїнськими акціями в Росії, заарештованим цієї осені.

Восени 2019 року протести в Гонконзі зазнали небачених масштабів, а протидія з боку силових органів Китаю стала по-справжньому жахаючою. Україна не з чуток знає про те, що таке боротьба з авторитарним режимом за власну незалежність, і тому наша ініціатива

Євромайдан SOS запустила онлайн-акцію на підтримку протестувальників/ць у Гонконзі. Крім того, ми провели великий мітинг під стінами посольства Китайської Народної Республіки в Києві.

Протягом року ми уважно стежили за дотриманням прав іноземних громадян/ок в Україні, в тому числі тих, які були змушені покинути батьківщину через політичні чи інші переслідування. На жаль, ми констатуємо неготовність і небажання української влади і міграційних служб виконувати зобов'язання в рамках міжнародних домовленостей про біженців. Проте, наша організація надає адресну допомогу кільком політично-переслідуваним активістам, які змушені шукати притулок в Україні. Також ми підтримуємо українські правозахисні організації, які виступають з ініціативою реформування міграційної процедури в частині захисту іноземних громадян/ок від політичного переслідування.

8. ДОСЯГНЕННЯ

- У минулому році у нас було безліч досягнень, проміжних і остаточних перемог. Так, на самому початку року ми **отримали нагороду** від депутатки Верховної Ради Ірини Суслової

- У перший день літа, першого червня 2019 року Верховна Рада **проголосувала за прийняття нашого закону про воєнних злочинців у першому читанні**. На жаль, через дострокові вибори парламенту процедура прийняття закону була ускладнена, і в грудні 2019 року наш закон був заново зареєстрований у Верховній Раді вже нового скликання. Так чи інакше, можна точно сказати, що

за кілька років активної кампанії, у 2019 році ми максимально наблизились до ухвалення цього закону.

- У 2019 голова правління Центру **Олександра Матвійчук потрапила в сотню найвпливовіших жінок України** саме завдяки своїй правозахисній та громадській роботі.

«У минулому році вона ініціювала глобальну акцію #SaveOlegSentsov, яку підтримали тисячі небайдужих людей по всьому світу. Голова правління Центру громадянських свобод і її односторонні заходи в столицях 40 країн одночасні заходи на захист українців, які опинилися в російських в'язницях» — зазначає видання Фокус.

- Наші щорічні великі заходи — **Волонтерська премія Євромайдан SOS і Правозахисна НеКонференція стали наймасовішими за всю історію їх проведення**.

Регулярні ж освітні заходи в рамках Київської школи прав людини та демократії за 2019 рік відвідали більше 1000 учасників.

- Наприкінці року Міністерство юстиції підтримало і зареєструвало у Верховній Раді **закон про суд присяжних, у розробці якого брали участь наші експерти**. Ми проводили інформаційну кампанію по ньому протягом декількох років. З високим ступенем ймовірності закон про суд присяжних буде прийнятий найближчим часом.
- Програма стажування в Центрі громадянських свобод у 2019 році користувалася рекордним попитом: **більше 20 стажерів/ок з 7 країн світу** взяли участь у літньому стажуванні. Ми продовжуємо постійну співпрацю по стажуванню з Паризьким університетом, та почали в цьому році приймати стажерів/ок зі Стенфордського університету.

- У грудні 2019 року наша **ініціатива Save Oleg Sentsov** отримала **нагороду за найкращу мобілізаційну кампанію** від закритого клубу піарників громадських організацій «Піранья». Премія була вручена під час Форуму розвитку громадянського суспільства нашим волонтерам/кам, які безпосередньо брали участь в кампанії.
- На шостий рік нашої активної кампанії зі звільнення в'язнів Кремля нарешті було **розблоковано процес обміну**, що не могло статися без постійного тиску з боку громадянського суспільства, а також — міжнародної адвокації на високому політичному рівні, в яких Центр громадянських свобод взяв участь не тільки як правозахисна організація, але і як координатор міжнародної мережі.
- Минулого року ми **запустили перший в Україні онлайн-інструмент для громадського контролю** за розслідуваннями нападів та інших форм переслідування громадських активістів.

9. КОМАНДА ЦГС

**Олександра
Романцова**

виконавча директорка
aleksandra.romantsova@gmail.com

**Марина
Ліліченко**

юристка
lilichenkom@gmail.com

**Любов
Галан**

координаторка проєктів
liubov.halan@gmail.com

**Сергій
Зайченко**

менеджер комунікацій
s.z.93.ua@gmail.com

**Любов
Гончарова**

бухгалтерка
lvgoncharova18@gmail.com

**Тетяна
Козачок**

фінансова менеджерка
tvkozachok2018@gmail.com

**Дар'я
Бичкова**

Координаторка проєктів,
івент-менеджерка
dariabychkova.ccl@gmail.com

СКЛАД ПРАВЛІННЯ

**Олександра
Матвійчук**

голова правління
avalaina@gmail.com

**Аліса
Малицька**

членкиня правління
Alisamalickaya@gmail.com

**Ксенія
Шиманська**

членкиня правління
ksenya.shymanska@gmail.com

**Ірина
Думич**

членкиня правління
irynadumych14@gmail.com

**Назарій
Боярський**

член правління
n.boiarskyi@gmail.com

НАГЛЯДОВА РАДА

Тетяна Мазур

Незалежна консультантка з питань організаційного розвитку громадських організацій. Членкиня правління проекту «Правова Ініціатива» та ГО «КиївПрайд».

Світлана Астраханцева

Членкиня ради Міжнародної Гельсінської Групи та Міжнародної Гельсінської Асоціації.

Андрій Юров

Відомий міжнародний правозахисник, соціальний філософ, експерт Московської Гельсінської Групи. Учасник Ради Міжнародної Громадської ініціативи для ОБСЄ. Науковий керівник Міжнародної школи прав людини та громадянських дій.

Олег Мартиненко

Керівник аналітичного напрямку Української Гельсінської спілки з прав людини. Директор ГО «Центр досліджень правоохоронної діяльності». Доктор юридичних наук, кримінолог.

Марія Кравчук

Генеральна директорка в Polimenter – digital advertising and contact-center.

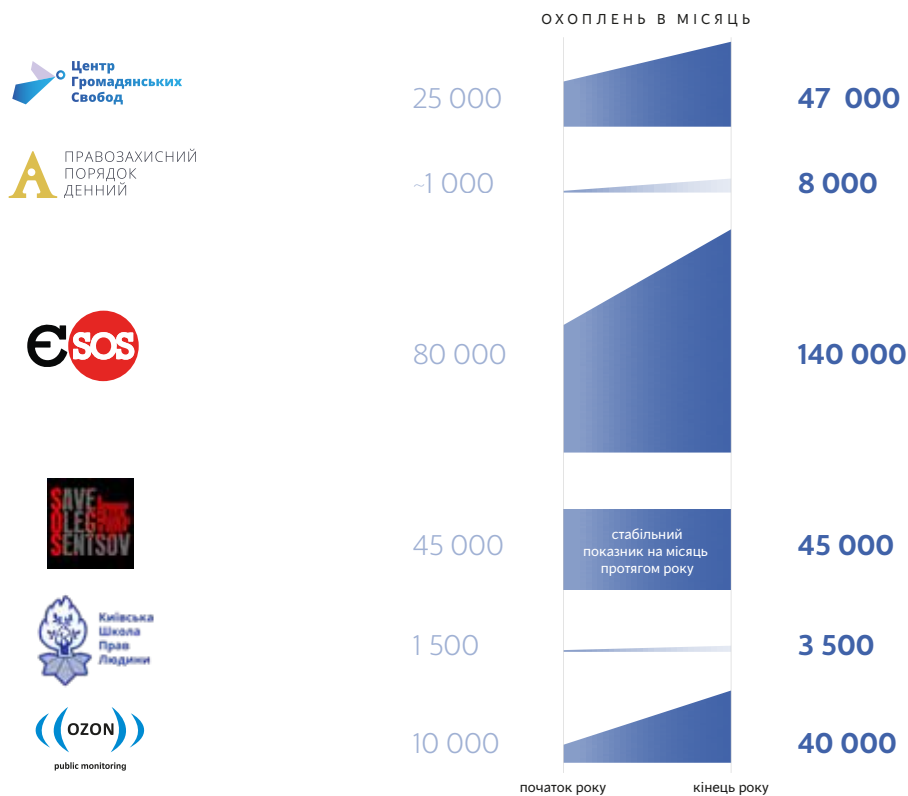

Лариса Денисенко

Адвокатка, правозахисниця, письменниця. Членкиня правління і ведуча Громадського радіо. Посланиця толерантності ПРООН в Україні. Членкиня правління Міжнародного фонду Відродження.

10. КОМУНІКАЦІЇ ТА РОБОТА ЗІ ЗМІ

У 2019 наша організація посилила висвітлення власної роботи в соціальних мережах і засобах масової інформації. Ми провели десятки прес-конференцій, на яких розповідали про результати роботи. Всі сторінки наших ініціатив в фейсбуці отримали потужний підйом.

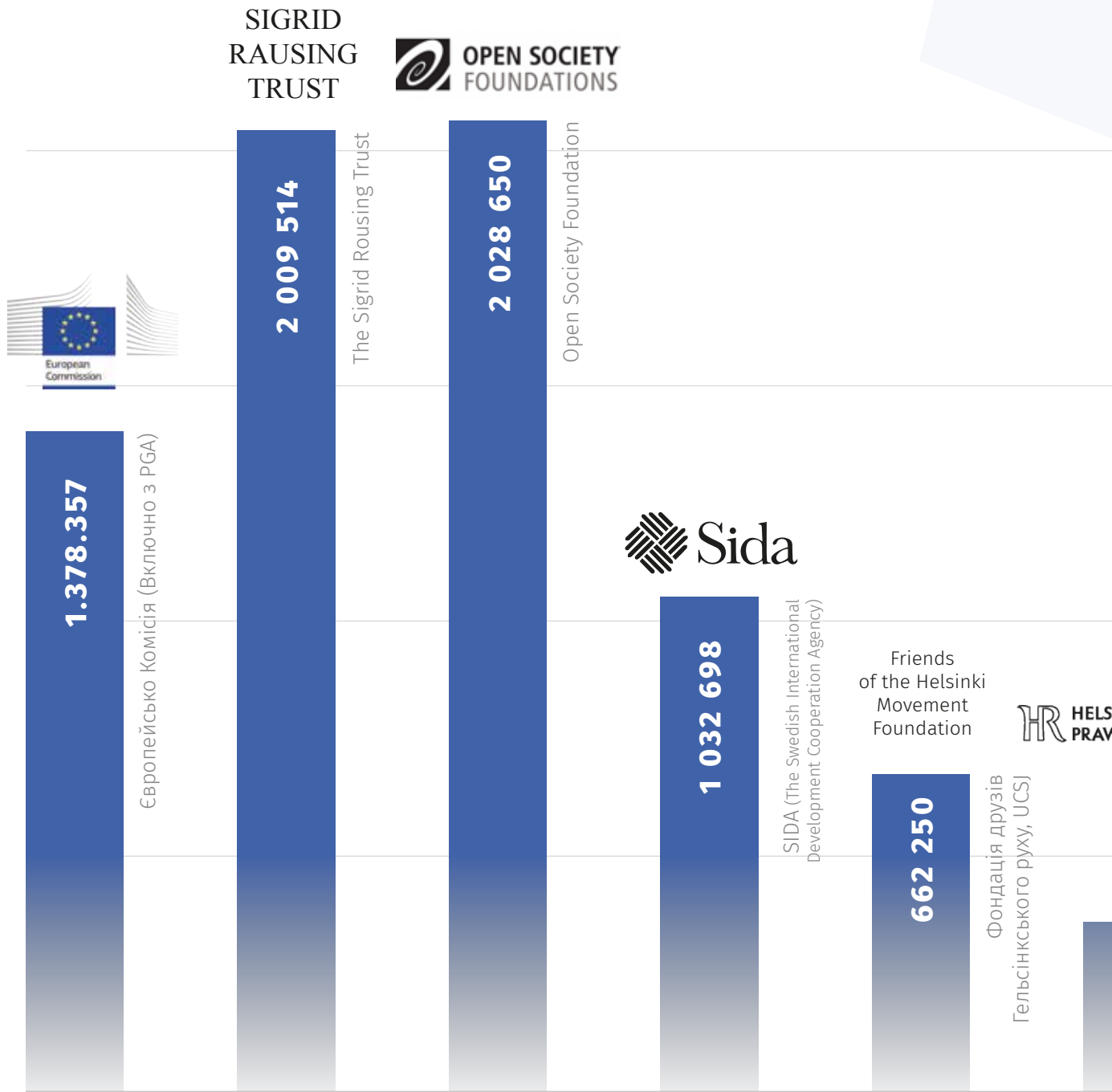

Крім того, протягом року ми активно проводили заходи з інформаційною підтримкою «Громадського радіо» і «Громадського телебачення», «Радіо Свободи», журналу «Тиждень» та інших ЗМІ.

Влітку 2019 року ми запустили спільний інформаційний проєкт з «Радіо Свобода» — #Незабуті — серія публікацій, присвячених невідомим широкому загалу заручникам/цям

на окупованих територіях. Було опубліковано 15 різних кейсів, у пошуку інформації з якими допомагав наш Центр.

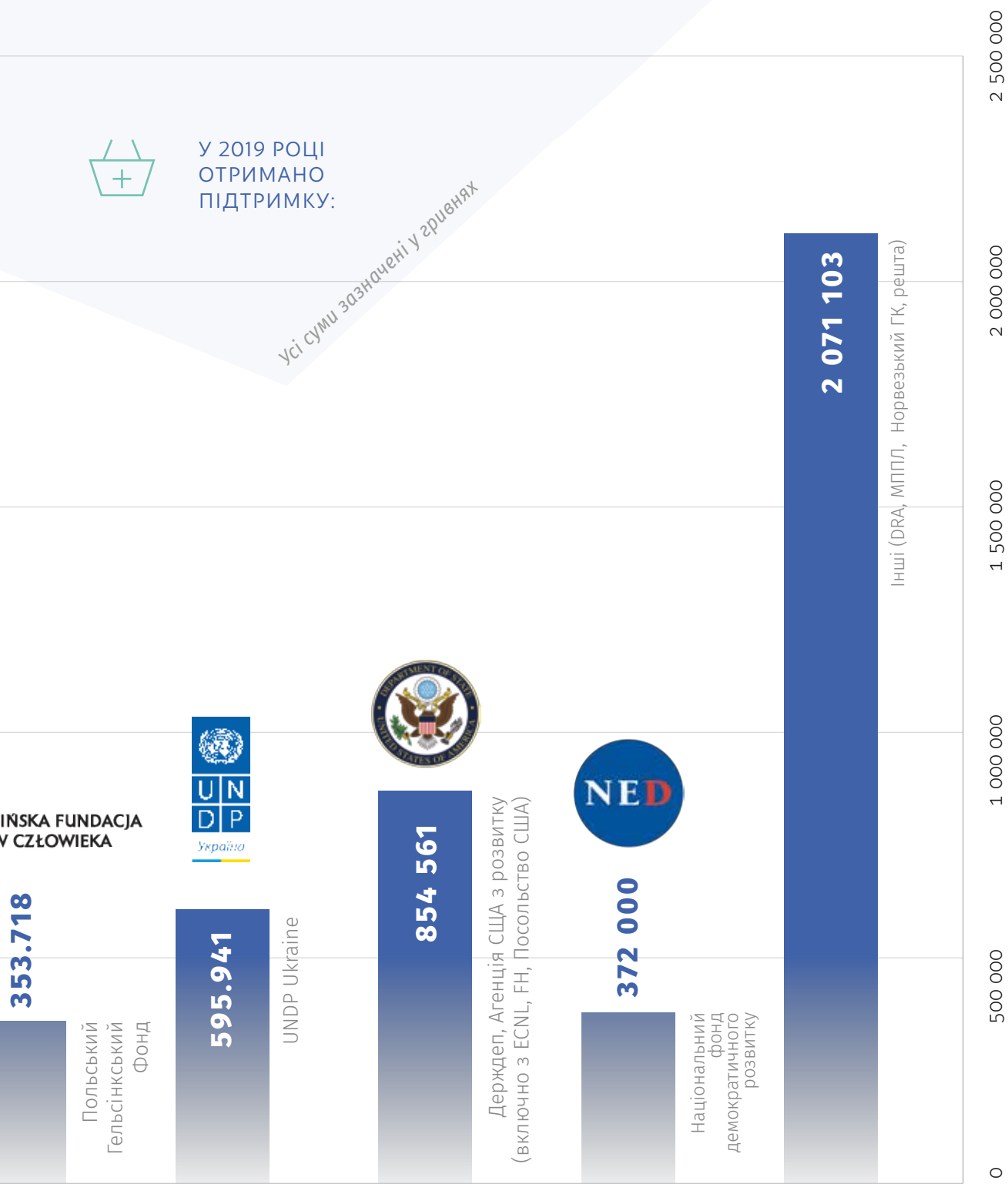

11. ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ ЗА 2019 РІК

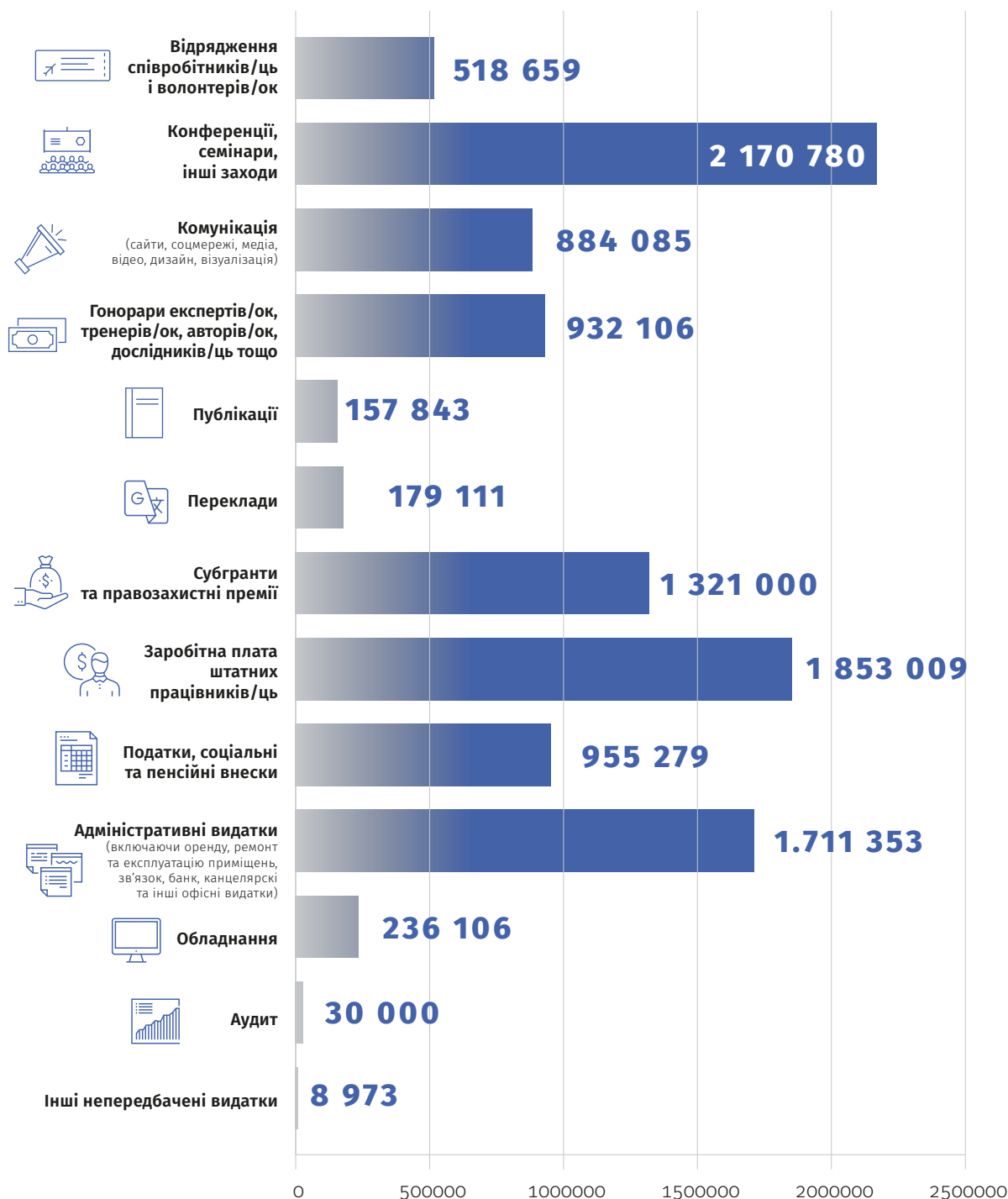
У 2019 РОЦІ
ОТРИМАНО
ПІДТРИМКУ:

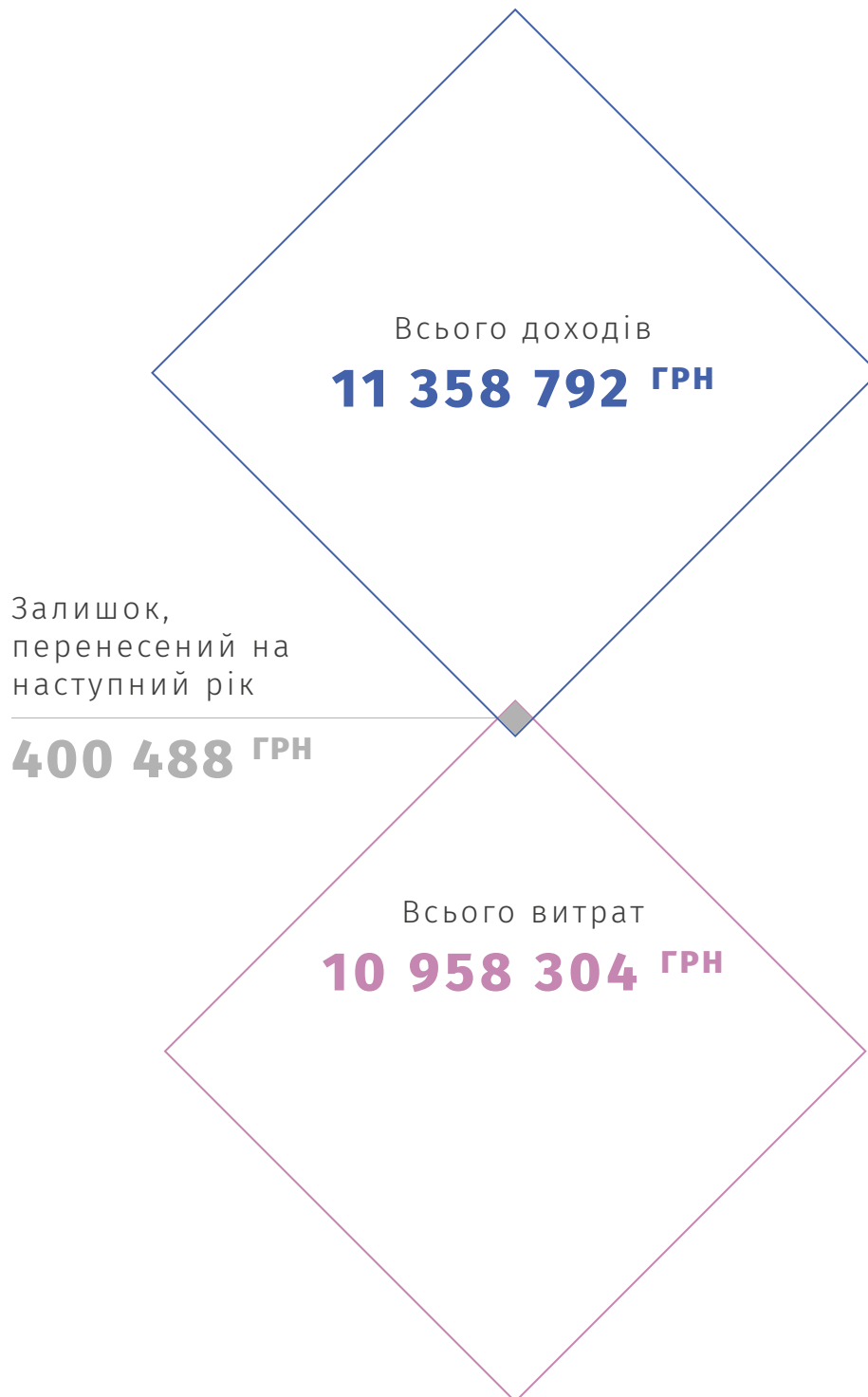
Усі суми зазначені у гривнях

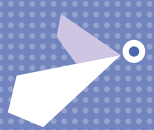

ВИДАТКИ (УСІ СУМИ ЗАЗНАЧЕНІ У ГРИВНЯХ)

Центр
Громадянських
Свобод